ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ประสิทธิผลของการใช้หลักสูตรอนุรักษ์และฟื้นฟูลุ่มน้ำปิง สำหรับเยาวชน จากโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา

จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวชนิคา ใชยชนะ

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวคล้อม)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ประสาน ตั้งสิกบุตร ประชานกรรมการ รองศาสตราจารย์พิสมัย วิบูลย์สวัสดิ์ กรรมการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คร. รัชชุกาญจน์ ทองถาวร กรรมการ

บทคัดย่อ

งานวิทยานิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาประสิทธิผลของผู้เรียนหลังผ่านหลักสูตร การอนุรักษ์และฟื้นฟูลุ่มน้ำปิงสำหรับเยาวชน ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดเชียงใหม่ 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของผู้เรียน หลังผ่านหลักสูตรการอนุรักษ์และฟื้นฟู ลุ่มน้ำปิงสำหรับเยาวชนในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ โดยได้ทำการศึกษาจาก ผู้เรียนที่ผ่านหลักสูตรการอนุรักษ์และฟื้นฟูลุ่มน้ำปิงสำหรับเขาวชน ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 7 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนบ้านคอนแก้วโรงเรียนบ้านแม่แฝกใหม่ โรงเรียนบ้านสันคะยอม โรงเรียนบ้านท่อเมืองลัง โรงเรียนสองแคววิทยาคม โรงเรียนเรยีนาเชลี วิทยาลัย และโรงเรียนยุพราชวิทยาลัย และผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน คณะกรรมการ สถานศึกษาของแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบทคสอบอัตนัยประยุกต์ตาม จุดมุ่งหมายของสิ่งแวดล้อมศึกษา แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างนำมาวิเคราะห์โดยใช้เกณฑ์ การให้คะแนน (Rubric Scoring) และใช้ตาราง Matrix เพื่อพิจารณาปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผล ของผู้เรียน หลังผ่านหลักสูตรการอนุรักษ์และฟื้นฟูลุ่มน้ำปิงสำหรับเยาวชน มีขั้นตอนในการ คำเนินงานดังนี้ วิเคราะห์ประสิทธิผลของผู้เรียนหลังผ่านหลักสูตรการอนุรักษ์และฟื้นฟูลุ่มน้ำปิง สำหรับเยาวชนในด้านความรู้พื้นฐานทางสิ่งแวคล้อม ความตระหนักต่อสิ่งแวคล้อม เจตคติต่อ ปัญหาสิ่งแวคล้อม ทักษะต่อปัญหาสิ่งแวคล้อม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสิ่งแวคล้อม จากนั้น นำผลการวิเคราะห์มาหาปัจจัยที่เกี่ยวกับประสิทธิผลของผู้เรียน ผลการศึกษาพบว่า

1) ประสิทธิผลของผู้เรียนเมื่อผ่านจากหลักสูตรการอนุรักษ์และฟื้นฟูลุ่มน้ำปิงสำหรับ เยาวชน พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความรู้ มีความตระหนัก มีเจตคติ มีทักษะในการจัดการ ตลอดจน การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับน่าพึงพอใจที่ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ เข้าใจและทำกิจกรรมสิ่งแวคล้อม ศึกษาในสถานการณ์จริง นำไปสู่ความตระหนักที่จะร่วมมือกันในการจัดการปัญหาสิ่งแวคล้อมด้วย ความรับผิดชอบต่อแม่น้ำปิง โดยใช้ทักษะและกิจกรรมที่หลากหลาย ช่วยในกระบวนการเรียนรู้

สำหรับโรงเรียนที่ประสิทธิผลของผู้เรียนอยู่ในระดับที่ดี สามารถเป็นต้นแบบได้ คือ โรงเรียนยุพราชวิทยาลัย โรงเรียนบ้านท่อเมืองลัง โรงเรียนบ้านแม่แฝกใหม่ โรงเรียนบ้านสันคะยอม และโรงเรียนสองแคววิทยาคม โรงเรียนเรยีนาเชลี

2) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลของผู้เรียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา อันได้แก่ การ พัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน ซึ่งแต่ละโรงเรียนมีการ พัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการวิชาการ การจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับที่ดีถึงดีมาก ส่วนการมีส่วนร่วมของชุมชนอยู่ในระดับพอใช้

โรงเรียนที่มีการพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน อยู่ในระดับคีถึงคีมาก ประสิทธิผลของผู้เรียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาก็อยู่ในระดับที่คี สำหรับ โรงเรียนที่มีการพัฒนาหลักสูตร การบริหารจัดการวิชาการ การจัดการเรียนการสอน และการมี ส่วนร่วมของชุมชนก็อยู่ในระดับพอใช้ ประสิทธิผลของผู้เรียนด้านสิ่งแวดล้อมศึกษาก็อยู่ในระดับพอใช้

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ Copyright© by Chiang Mai University All rights reserved

Thesis Title

Effectiveness of Using the Curriculum of the Ping River Watershed Conservation and Restoration for Youths from Schools in the Education Service Area, Chiang Mai Province

Author

Miss Chanida Chaichana

Degree

Master of Arts (Man and Environment Management)

Thesis Advisory Committee

Assoc. Prof Prasarn Tangsikabuth

Chairperson

Assoc. Prof Pismai Wibulswasdi.

Member

Asst. Prof Dr. Rajchukarn Tongthaworn

Member

ABSTRACT

The two objectives of this study were 1) to study the effectiveness of the students after studied through the Ping Watershed Conservation and Restoration Curriculum for Youths in schools of the Education Service Area, Chiang Mai Province 2) to study the factors related to the effectiveness of the learners after studied this curriculum. This study was carried out by looking into the learners who had studied the Ping Watershed Conservation and Restoration Curriculum for Youths in 7 schools of the Education Service Area, Chiang Mai Province; namely Ban Don Kaew Schools, Ban Mae Faek Mai Schools, Ban San Kha Yorm Schools, Ban Tor Muang Lang Schools, Song Kwae Witthayakom Schools, Regina Caeli Schools and Yupparaj Witthayalai Schools, including the schools administrators, teaching staff and schools board committees. The instruments used in this study were written tests that had been adapted according to the objectives of the Environmental Education, the interviewing forms that had been structured for analysis by Rubric Scoring and Matrix to consider factors that were associated with the effectiveness of the students after having studied the Ping Watershed Conservation and Restoration Curriculum for Youths. The study included the following processes: the analysis of the effectiveness of students after having studied the Ping Watershed Conservation and Restoration Curriculum for Youths in

their basic knowledge of the environment, their awareness toward the environment, their attitudes towards the environmental problems, their skills in coping with the environmental problems and their participation in the environmental activities. Then the result of the analysis was taken for the consideration of factors contributing to the effectiveness of the learners. The study found out that:

1) On the effectiveness of learners after studied through the Ping Watershed Conservation and Restoration Curriculum for Youths, the study revealed that the majority of the students had possessed knowledge, awareness, attitude and skills in management along with the participation in environmental activities at the satisfactory level. The learners knew and understood and conducted the environmental education activities in real situations, which led to the awareness to participate in solving the environmental problems with the feeling of responsibility towards the Ping River by using diverse skills and activities in the learning process.

There were six schools with the effectiveness of the learners at such a good level as to be able to serve as good models to other schools. They were Ban Mae Faek Mai Schools, Ban Tor Muang Lang Schools, Ban San Kha Yorm Schools, Song Kwae Witthayakom Schools, Regina Caeli Schools and Yupparaj Witthayalai Schools.

2) The students' effectiveness factors on environmental education included the curriculum development, the academic management affairs and learning process were found that the curriculum development, the academic management affairs and learning process were at good to very good levels, while community participation was at fair level.

The schools that had the curriculum development, the academic management affairs and learning process at good to very good level, the learners' effectiveness on environmental education were also at good level. For those schools that had the curriculum development, the academic management affairs, learning process and community participation at fair level, learners' effectiveness on environmental education were at fair level as well.